

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการตีความตามประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

(ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์เป็นควันหรือไม่)

กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท.๐๕๑๑/๑๒๐๙๕ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่กรมตำรวจได้ดำเนินการออกประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักร เรื่อง การใช้เครื่องวัดควันและเสียงดังของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ฉบับลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ กำหนดเครื่องวัดควัน ลักษณะควัน เครื่องวัดเสียงและระดับเสียงที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยและก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน แต่มิได้กำหนดเรื่องการวัดค่าก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ไว้ในประกาศฉบับดังกล่าวให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกันกับการควบคุมการปล่อยอากาศเสียจากรถยนต์และรถจักรยานยนต์ดังเช่นประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำและก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ที่ยินยอมให้ระบายออกจากท่อไอเสียของรถยนต์ได้ ฉบับลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ หรือประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน เรื่อง กำหนดวิธีการวัดไอเสียจากท่อไอเสียของรถยนต์ ฉบับลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ดังนั้น จึงใคร่ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์จะถือว่าเป็นควันตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า เรื่องนี้มีประเด็นตามที่กรมตำรวจได้ถามมาคือ จะถือว่าก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์จะเป็นควันตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ หรือไม่

เมื่อได้พิเคราะห์ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวโดยตลอดแล้วจะเห็นว่า ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมผู้นำรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือกลที่มีควันหรือระดับเสียงอันเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนมาใช้ในทางหรือแม่น้ำลำคลอง จึงได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจรโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมเจ้าท่าโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเครื่องวัดควันและลักษณะควันที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน และเครื่องวัดเสียงและระดับเสียงอันเป็นการเดือดร้อนรำคาญแก่

ประชาชนไว้นั้น^๑ แต่มิได้ให้อำนาจกำหนดมาตรฐานค่าควันดำและค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ดังเช่นประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำและก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ที่ยินยอมให้ระบายออกจากท่อไอเสียของรถยนต์ได้ หรือประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน เรื่อง กำหนดวิธีการวัดไอเสียจากท่อไอเสียของรถยนต์ ฉบับวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ (๓)^๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๑ ทั้งนี้ เพื่อให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขมลภาวะอากาศนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าอาจเข้าใจได้ว่าประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนั้นจะมุ่งหมายในการควบคุมการปล่อยอากาศเสียจากรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือกลด้วยก็ตาม แต่ก็ได้ความเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน (กรมวิทยาศาสตร์บริการ) ว่า ควันที่ถูกขับออกจากท่อไอเสียรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือกลอาจมีก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์รวมอยู่ด้วย แต่ก๊าซดังกล่าวก็มีใช้ควัน เพราะ “ควัน” มีลักษณะเป็นของแข็งเล็ก ๆ ที่ลอยอยู่ในอากาศและยังไม่ถูกแรงดึงดูดของโลกให้ตกลงมา ส่วน “ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์” นั้น โดยสภาพไม่มีกลิ่น ไม่มีสีและไม่อาจมองเห็นได้ และการวัดค่าควันกับค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ก็ใช้เครื่องมือในการวัดแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ความหมายของ “ก๊าซ” กับ “ควัน” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน^๓ ก็ต่างกันอย่างยิ่งไปกว่านั้นในทางกฎหมายก็ไม่อาจตีความไปได้ว่า ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ คือ ควัน เพราะประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน^๔ อันเป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญา จึงต้องตามหลักการตีความกฎหมายที่ว่าจะต้อง

^๑ข้อ ๒ ให้เจ้าพนักงานจราจรโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมเจ้าท่าโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเครื่องวัดควันและลักษณะควันที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน และเครื่องวัดเสียงและระดับเสียงอันเป็นการเตือนรบกวนรำคาญแก่ประชาชน แล้วแต่กรณี

^๒มาตรา ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) วิธีการที่จะใช้ในการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ก๊าซ น. อากาศธาตุ

ควัน น. สิ่งที่เห็นเป็นสีดำหรือขาวคล้ายหมอกลอยออกมาจากของที่ไหม้ไฟ สิ่งที่มีลักษณะคล้ายเช่นนั้น

^๔ข้อ ๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๑ ต้องระวางโทษปรับห้าร้อยบาทสำหรับรถยนต์สองร้อยบาทสำหรับเรือกล หรือหนึ่งร้อยบาทสำหรับรถจักรยานยนต์ และให้เจ้าพนักงานจราจรหรืออธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมายสั่งยึดหรือห้ามใช้รถยนต์รถจักรยานยนต์ หรือเรือกลนั้น แล้วแต่กรณี จนกว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองจะได้แก้ไขหรือเรือดังกล่าวมิให้มีควันหรือระดับเสียงตามประกาศข้อ ๒ และเจ้า

ตีความโดยเคร่งครัด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย
คณะที่ ๔) จึงเห็นว่า ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ถือไม่ได้ว่าเป็นควันตามความในประกาศของคณะ
ปฎิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์

(นายอมร จันทรมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๒๓

พนักงานผู้มีอำนาจสั่งห้ามได้มีหนังสืออนุญาตให้นำไปใช้ในทางหรือแม่น้ำลำคลองได้ และให้เจ้าพนักงาน
ดังกล่าวมีอำนาจกำหนดมาตรการควบคุมหรือเรือที่ถูกห้ามใช้ด้วย